

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

MACEDONIAN
CIVIC
EDUCATION
CENTER

Проект за меѓуетничка интеграција во образованието

ИГРИ ЗА ПОДДРШКА на заедничките активности со групи ученици со мешан етнички/јазичен состав

**Додаток на прирачникот за заеднички активности
со етнички/јазично мешани групи ученици
– за интерна употреба –**

Скопје, август 2013

Прирачникот е изготвен од страна на
Центарот за човекови права и разрешување конфликти (ЦЧПРК)

Овој прирачник е дел од *Проектот за меѓуетничка интеграција во образованието*, а е финансиран од американскиот народ преку **Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД)**.

Содржина

1. Вовед	3
Зошто служат игрите?	
Општи насоки за реализација на игрите	
2. Воведни игри	4
3. Завршни игри	29

Прирачникот го подготвија:

**Рената Дедова,
Филипина Негриевска,
Сафет Балажи и
Виолета Петроска-Бешка**

Овој прирачник е овозможен со великодушната поддршка на американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД). Ставовите на авторите искажани во овој прирачник не ги изразуваат ставовите на УСАИД или на Владата на Соединетите Американски Држави.

ВОВЕД

Зошто служат игрите?

Воведните игри се реализираат на почетокот на работата со новоформирана етнички/јазично мешана група ученици, без оглед на тоа за која цел е формирана групата и на која област/тема е посветена. За да може групата да функционира и успешно да ги реализира целите за кои е формирана, почетните две-три средби треба да бидат комбинација од различни воведни игри кои придонесуваат за меѓусебно запознавање, за лична афирмација и за градење чувство на припадност кон групата (групна кохезија). Меѓу нив задолжително треба да се вметнат и активностите за поставување правила. Дури откако учениците ќе се запознаат на лична основа, ќе се создаде минимум групна кохезија и ќе ги постават правилата за работа, групата може да започне со активностите за кои е формирана (заеднички часови, секции, екскурзии, приредби, прослави, проекти, ученички иницијативи и сл.). Исто така, се препорачува за крајот од работата на мешаната група да се остави посебна средба на која ќе се реализираат завршни игри. Тоа ќе придонесе за одржување на позитивните чувства кај членовите на групата и продолжување на нивната потреба за меѓусебна комуникација и контакт.

При изборот на игрите треба да се има предвид возраста на учениците во групата. Иако повеќето предложени игри може да се реализираат со ученици од сите возрасти, реализаторите треба да проценат кои од понудените се најсоодветни за нивната група, имајќи на ум дека многу често и игрите што првично изгледаат како игри за помали возрасти, со уживање ги играат и учениците од поголемите возрасти, па и возрасните.

Општи насоки за реализација на игрите

На првата средба на групата, **секој ученик добива беџ на кој со маркер го пишува своето име** (односно онака како што сака да биде именуван во оваа група) со најголеми можни букви и на својот мајчин јазик. Беџот го закачува на себе на видно место и го носи за цело времетраење на првата и на сите останати средби. Препорачливо е реализаторите однапред да ги имаат напишано своите беџови за да може да послужат како пример. По завршување на секоја средба, реализаторите ги собираат беџовите и ги чуваат кај себе, за да може на почетокот на секоја следна средба да им ги поделат на учениците за повторно да ги закачат на себе. Така ќе се олесни меѓусебното запознавање и ќе се овозможи комуникацијата да добие лична основа.

Од реализаторите се очекува активно да учествуваат во игрите, на рамноправно ниво со учениците.

Кога играта бара учениците да се поделат во мали групи и/или во двојки, треба да се внимава и **малите групи/двојките да бидат со етнички/јазично хетероген состав**.

Од реализаторите се очекува и да обезбедат **превод на сите застапени наставни јазици во групата** (да преведуваат самите, или со помош на учениците) на сè што е потребно за да се овозможи разбирање како на тоа што реализаторите го кажуваат/пишуваат, така и на она што го кажуваат/пишуваат учениците. Со оглед на тоа што меѓу понудените игри има и такви кои бараат повеќе разговор меѓу самите ученици или брзо реагирање на дадена инструкција, реализаторите треба да направат своја проценка дали нив ќе ги реализираат, зависно од тоа колку учениците се снаоѓаат со „другиот“ јазик.

ВОВЕДНИ ИГРИ

Претставување

Цел: запознавање и лична афирмација

Опис:

Сите стојат во круг. Започнува еден од реализаторите, а потоа еден по еден секој по ред го кажува своето име со нормална висина на гласот. Во следните кругови може да се игра некоја од следните игри:

1. Еден по еден, секој го кажува своето име најбрзо што може, а по секого, на даден знак, целата група го повторува кажаното име на ист начин како што било кажано. Потоа секој го кажува своето име најбавно што може, па по секого, на даден знак, целата група го повторува кажаното име на истиот начин.
2. Еден по еден, секој го кажува своето име многу гласно, со викање. Кога сите ќе завршат, на даден знак, сите одеднаш го кажуваат своето име со викање. Во следниот круг, секој го кажува своето име нежно, онака како што би му било убаво некој да го вика, па на даден знак, сите одеднаш го кажуваат своето име нежно.
3. Започнува еден кој го кажува своето име гласно, а потоа следниот до него го кажува своето име тивко, и така по ред додека сите да се изредат. По секое кажано име, одеднаш сите него го повторуваат на истиот начин како што било кажано. Потоа се оди со уште еден круг, но така што секој кој претходно го кажал своето име тивко, сега го кажува гласно и обратно.
4. Започнува еден кој го испејува своето име, по што сите истовремено го повторуваат онака како што е слушнато, па продолжува следниот во кругот на истиот начин.
5. Еден во кругот го кажува своето име, но така како што би го кажал при навивање, а потоа сите одеднаш го повторуваат исто како што било кажано. На ист начин по ред се продолжува со сите во кругот.
6. Еден по еден секој го кажува своето име, но раздвоено на слогови (на пример: БЛЕ-РИМ или НА-ДИ-ЦА), па другите, на даден знак, го повторуваат онака како што било кажано. Во следниот круг, повторно секој го кажува своето име на слогови, но по секој слог додава уште по еден слог што почнува на буквата „П“ и ја додава самогласката од претходниот слог од името (на пример: БЛЕ-ПЕ-РИМ-ПИ или НА-ПА-ДИ-ПИ-ЦА-ПА), а останатите го повторуваат кажаното на глас.
7. Еден по еден, секој го кажува своето име, но така како што би го кажал при одредена емоција која може да ја посочат самите реализатори (на пример: секој во круг најпрво да го каже своето име кога е тажен, а во нареден круг кога е среќен) или ученикот самиот да ја избере (кога е среќен, лут, тажен, вљубен...). По секое кажано име, сите него го повторуваат на ист начин како што било кажано.
8. Сите се држат за раце и остануваат во таква положба околу една минута молчејќи, со затворени очи и чувствувајќи ја близината на другите. Потоа во еден момент еден од реализаторите допира еден ученик по рамото што ќе биде знак тој да го каже своето име. Веднаш потоа, еден по еден, секој во кругот го кажува своето име, почнувајќи од тој што стои десно од оној кој почнал. За времетраењето на оваа активност учениците ги држат очите затворени и внимаваат кога ним ќе им дојде редот да го кажат своето име.

9. Еден ученик прво плеснува со рацете, па го кажува своето име. Потоа останатите одеднаш прават чекор напред, плеснуваат и го повторуваат кажаното име, па се враќаат на почетната позиција во кругот. На ист начин продолжува следниот и така по ред додека сите да се изредат.
10. Еден по еден секој го кажува своето име, откако ќе истапи еден чекор напред во кругот, по што се враќа назад во него. Веднаш потоа, на даден знак, целата група го повторува кажаното име, истовремено кревајќи ги рацете нагоре.
11. Еден по еден, секој го кажува своето име и притоа прави одредено движење. Движењето може да биде мало (само со еден дел од телото, на пример: само со прст, со рака или со некој друг дел), а може да биде и големо (со целото тело) – важно е само да не биде претешко за изведување и секој ученик да направи ново движење. По секој, на даден знак, целата група го повторува кажаното име и покажаното движење.
12. Сите слободно се шетаат низ просторијата. Кога ќе се сретнат со некој, застануваат, се ракуваат и си го кажуваат своето име. Секој треба да се ракува со што е можно повеќе лица за одредено кратко време.
13. Започнува еден кој го кажува своето име (или прекар) и една придавка (атрибут, особина) која на него се однесува, а која почнува на истата буква како и името (или прекарот) и која ќе биде негово „презиме“ (на пример: „Сашо Срамежливски...“), па потоа кратко објаснува зошто токму тоа презиме го избрал („...бидејќи секогаш се срамам при средба со непознати“). Потоа на ист начин продолжува следниот во кругот, но се внимава еднаш кажана придавка да не се повтори понатаму.
14. Секој по ред го кажува своето име, што значи тоа и како го добил – во нашите култури некои од имињата имаат конкретни значења, некои немаат, некој го знае, а некој не го знае значењето на своето име. Доколку некој не го знае значењето на своето име, може да му додаде некое свое значење.

Кажување имиња

Цел: запознавање и лична афирмација

Материјали: табла и креда (за 5. понудена игра)

Опис:

Освен во 6. понудена игра каде учениците се во двојки, во сите останати тие стојат во круг и играат една или повеќе од понудените игри за учење на имињата на учениците:

1. Започнува еден со кажување на своето име. Следниот го повторува претходно кажаното име и го кажува своето. Наредниот ги повторува сите претходно кажани имиња по ред, а потоа го додава и своето, и така со ред до последниот во кругот кој ги повторува сите претходно кажани имиња и го додава своето.
2. Започнува еден со кажување на своето име, па името на тој што стои лево од него, па на тој што стои десно од него. Потоа продолжува следниот на ист начин додека сите да се изредат.
3. Почнува еден од реализаторите кажувајќи го своето име и поставувајќи ја десната рака како за „да пукне“, а ученикот што стои десно до него го кажува своето име и со својата десна рака прави со реализаторот кој ја почнал активноста „да пукне“. Потоа истиот реализатор го кажува своето презиме поставувајќи ја левата рака како за „да пукне“, а ученикот што стои лево до него го кажува своето име и со својата лева рака прави со реализаторот кој ја почнал активноста „да пукне“. Веднаш потоа на ист начин активноста ја продолжува ученикот кој стои десно од реализаторот и така со ред додека поздравот да стаса до реализаторот кај ја почнал активноста.

- Еден најпрво со својата десна рака го допира своето лево рамо и вели: „А!“, а потоа со левата рака го допира своето десно рамо и вели: „Ха!“. Потоа со десната рака го допира десниот колк и го кажува името на оној ученик кој што сака да го повика да биде следен, а што дотогаш не бил повикан. Важно е да се одржува релативно брз ритам, при што често се прават грешки што е дел од забавата.
- Најпрво реализаторите кажуваат и запишуваат на табла како се кажува: „Здраво!“ на сите застапени наставни јазици во групата, а сите ученици, на даден знак, истовремено ги повторуваат еден по еден поздравите. Потоа започнува еден кој кажува: „Здраво!“ на својот наставен јазик на тој до него, го изговара неговото име и се ракува со него. Тој чие име било изговорено, му одговара на претходниот со истиот поздрав што му бил упатен изговарајќи го неговото име и продолжува со поздравување на ист начин, на својот наставен јазик, на оној кој стои од другата негова страна.
- Учениците се делат во двојки во чии рамки секој има околу една минута да му каже на својот партнер како се вика и нешто за себе, по што си ги разменуваат беџовите. Потоа секој бара друг партнер на кого сега во прво лице еднина ќе му го каже она што го слушал од оној чиј беџ го има. Потоа, повторно се разменуваат беџовите и се формираат нови двојки повторувајќи ја постапката. Потоа секој го наоѓа оној чиј беџ го носи и му го кажува она што го запомнил за него, при што вистинскиот сопственик на беџот следи кои нешта претрпеле измена, а кои останале такви какви што биле кажани на самиот почеток.

Имиња во воздух

Цел: запознавање и лична афирмација

Опис:

Сите стојат во круг. Може да се игра едната или обете игри (една по друга) на иста средба или одвоено на различни средби:

- Еден од реализаторите кажува, еден по еден, разни делови од телото (показалец, папок, нос, лакт, задник, колено...), а учениците замислуваат дека на него имаат четка за бојење. Потоа, по секој кажан дел, глумат движења како да одбираат боја од сликарска палета со која сакаат да си го напишат името, неа ја земаат со „четката“ и го пишуваат името во воздух на одреден начин како што ќе се каже во инструкцијата (печатно, ракописно, со мали или големи букви...).
- Секој со движење на прстот си го пишува своето име во воздух и го трга на страна. Потоа глуми како да дува балон, го „става“ своето име во него и нежно го „заврзува“. Секој почнува слободно да се движи низ просторот глумејќи како нежно си игра со тој „балон“, а по одредено време се прават двојки кои нежно си ги додаваат своите „балони“.

Имиња со топка

Цел: запознавање и градење групна кохезија

Материјали: една помала мека топка што лесно се држи и додава (за сите понудени игри) + две други помали меки топки/играчки што лесно се држат и додаваат (за 1., 3. и 4. понудена игра)

Опис:

Во понудените игри сите стојат во круг, освен во 4. игра кога стојат во две низи. Може да се реализираат неколку од понудените игри (една по друга) на една средба, или да се поделат во

различни средби:

1. Еден од реализаторите го кажува своето име и ја фрла топката кон некој друг ученик чие име претходно го кажува. Оној што ќе ја добие топката го повторува името на тој од кого ја добил топката, го кажува своето име и името на ученикот на кој му ја додава топката, а кој дотогаш ја немал. Секој треба да помни од кого ја добил и кому му ја додал топката. Кога еднаш сите ја добиле и ја додаде топката, се започнува нов круг на нејзино примање и додавање започнувајќи од првиот во претходниот круг. Сега се поттикнува топката да се додава по истиот редослед, но со побрзо темпо. Ова може да се повторува повеќе пати и притоа да се забрзува темпото, да се вметнат повеќе меки топки/играчки една по друга, или да се оди со додавање по ред од последниот, па сè до првиот во однос на претходниот круг.
(напомена: Учениците кои сеуште не дошле на ред во првиот круг, треба да стојат со скрстени раце на градите, а тие што поминале – со спружени раце до телото.)
2. Еден од реализаторите изговара име на некој ученик и ја фрла топката во височина кон средината на кругот. Ученикот штом го слушне своето име треба да потрча кон средината на кругот и да се обиде да ја фати топката. Откако ќе ја фати, се враќа на своето место во кругот и тој сега извикува име на некој друг ученик, ја фрла топката во височина, а ученикот чие име е извикувано треба да ја фати топката. Играта продолжува додека сите ученици да поминат на ред. Оваа игра може да се игра и со благо шутирање на топката со нога кон центарот на кругот, или пак со удирање на топката од земја кон ученикот кон кого таа се додава.
3. Започнува еден од реализаторите кој треба најпрво да го изговори јасно и гласно името на другиот реализатор, а потоа да му ја додаде топката. Другиот реализатор треба да ја фати топката, да го изговори името на ученикот што стои десно од првиот реализатор и потоа да му ја додаде топката. Откако овој ученик ќе ја фати топката, го изговара името на ученикот што се наоѓа десно од вториот реализатор и му ја додава топката. Вториот ученик го продолжува кругот на изговарање на име и додавање на топката на истиот принцип, кон десно од оној од кој ја примил топката. Кругот завршува кога топката ќе дојде до првиот реализатор. Играта може да се игра и втор круг откако учениците ќе ги сменат местата во кругот. Овој пат учениците треба да се обидат сето тоа да го прават побрзо, но без топката да падне на земја. Во следен круг на играње, откако топката ќе помине три-четири ученика, реализаторот што го почнал додавањето може да воведо втора топка/играчка (прво го кажува името, па ја додава топката/играчката), а по извесно време и трета, додека претходните продолжуваат да се додаваат по истиот редослед до крај. Овој круг на активноста се смета за успешно завршен кога сите три топки/играчки ќе поминат кај сите.
(напомена: Доколку топката падне на земја, треба да ја земе оној на кого му била наменета; за тоа време, сите други мирно очекуваат да им дојде редот. Доколку се случи некои од учениците да пропуштат да го кажат името пред да ја додадат топката, активноста мора да се прекине и да започне од почеток. За време на оваа активност треба да се внимава додавањето на топката да не се претвори во гаѓање и удирање и да не се слуша ништо друго освен имињата на оние на кои им се додава топката.)
4. Сите застануваат во две низи при што секој има некого кој стои спроти него. Започнува првиот од едната низа додавајќи топка на тој спроти него, истовремено извикувајќи го неговото име. Потоа тој ја додава топката на тој што стои до првиот кој ја започнал активноста, извикувајќи го неговото име. Истиот принцип на додавање се повторува сè додека топката по ред да стигне до крајот на низите, кога почнува да се враќа назад по истиот принцип, само што сега се менува кој додава, а кој прима. По некое време активноста може да се усложни со постапно внесување на повеќе топки/играчки кои се додаваат на ист начин.

Имиња со препрека

Цел: запознавање и градење групна кохезија

Материјали: еден поголем непросирен чаршаф/кебе/параван

Опис:

Сите ученици се делат во две групи, па секоја застанува или седнува од едната, односно од другата страна на непросирна препрека (чаршаф, кебе, параван...) која е вертикално поставена и, доколку има потреба, неа ја држат двајца ученици. Секоја група тајно бира еден кој ќе застане блиску до препреката, додека останатите седат малку подалеку од истата страна. На даден знак, препреката се отстранува или паѓа, а двајцата избрани ученици од двете групи тогаш можат да се видат и треба, колку што е можно побрзо, да го изговорат името на другиот. Оној што е во тоа побавен, преминува потоа во другата група. Играта завршува кога ќе останат само неколкумина од едната страна.

Имиња на хартија

Цел: запознавање, лична афирмација и градење групна кохезија

Материјали: хартија и прибор за пишување (за сите понудени игри)

Опис:

Игрите се реализираат со пишување. Може да се реализираат сите (една по друга) на една средба, или да се поделат во различни средби:

1. Секој добива еден мал лист хартија на чија лева страна го пишува своето име со големи букви, вертикално, буква под буква. Потоа секоја буква од името хоризонтално ја користи како почетна за некој збор кој што опишува некоја особина на оној што пишува. На пример:

Снаодлива
Амбициозна
Работлива
Активна.

На крајот секој го претставува својот лист пред останатите.

2. Секој добива еден лист хартија во чија средина хоризонтално со големи печатни букви (околу еден сантиметар) го запишува своето име и презиме. На даден знак, сите се движат низ просторијата барајќи од некои други ученици да ги додадат нивните имиња на веќе напишаните букви од своето име и презиме во вертикална насока (можни се разни позиции на буквите) додека да се искористат сите букви, како на пример:

		F			H			
	A	L			E			
A	H	A	M	I	H	O	B	A
R	I	M	E	B	A	K	E	T
B	T	U	T	A	Д	T	P	I
E	A	R	I	H		A	A	XH
N			N	K		Y		E
				A				

Правила на групата

Цел: воспоставување правила за работа и градење групна кохезија

Материјали: хартија, прибор за пишување, хартиен селотејп, табла и креда (за сите понудени варијанти)

Опис:

Подолу се наведени три варијанти кои се поприкладни за различни возрастни групи ученици:

1. Пред средбата на многу едноставен начин реализаторите на таблата цртаат четири ситуации, а секоја прикажана со два цртежи: еден со посакувано и еден со непосакувано однесување на средбите (меѓусебно карање – меѓусебно смеење, играње заедно – меѓусебно тепање, непримање на неког во активност – учество на сите, средени боички – расфрлани боички) и нив ги покриваат со хартија така да не се гледаат. Реализаторите им кажуваат на учениците дека средбите се пред сè наменети за тие подобро да се запознаат меѓу себе, да се дружат и да се почитуваат, да соработуваат и да си помагаат, и најважно од сè – да се забавуваат. Но, дека за да се постигне тоа, мора да се донесат одредени правила на однесување кои ќе важат за сите на овие средби, па им ги откриваат еден по еден секој пар од цртежите и ги прашуваат: „Што би се случило ако... (се наведува секоја работа една по една од цртежите)? Кога подобро би се чувствуваале? Зошто?“. На крајот правилата кои произлегуваат од цртежите (како сите да не/се однесуваат на средбите) се запишуваат на хартија со големи букви на сите застапени наставни јазици во групата и и се носат на сите средби истакнувајќи ги на видно место заради потсетување на нив кога е потребно.
2. Од учениците се бара да објаснат како се игра кошарка, односно што смеат, а што не смеат кошаркарите да прават. Откако ќе набројат повеќе работи, се заклучува дека сите набројани нешта се правила на играта и се прашува: „Зошто се потребни тие правила? Што би се случило доколку нема правила на играта?“. Потоа дискусијата се префрла на самите средби со тоа што се поставува прашањето: „Како треба да се работи за време на овие средби за да може тие да се одржуваат како што е планирано и да им бидат интересни на учениците?“. Доколку е потребно, реализаторите помагаат преку потпрашања за одговорите да се конкретизираат многу јасно и како такви ги запишуваат на табла истовремено на сите застапени наставни јазици во групата. Особено се очекува да се добијат следниве правила: почитување (без навреди, без омаловажување, без исмејување, без упаѓање во збор, ислушување на тој што зборува), кревање рака за барање збор, да се биде активен и редовен на средбите најмногу што може, слободно изразување на било кој од застапените наставни јазици во групата, помагање во разбирање на друг наставен јазик од страна на други ученици кои го разбираат и од страна на самите реализатори. На крајот, усвоените правила се запишуваат на хартија со големи букви на сите застапени наставни јазици во групата и се носат на сите средби истакнати на видно место заради потсетување на нив кога е потребно.
3. Учениците се делат во неколку мали групи. Од секоја група се бара, во време од пет минути, преку заедничко учество на сите нејзини членови, да напишат накратко што треба или не треба да се прави кога некој зборува на овие средби (половина од групите), односно кога некој сака да каже свое мислење (останатата половина од групите). Откако ќе завршат, од групите се бара да ги презентираат предлозите што ги напишале, а реализаторите нив ги запишуваат на табла, да може секој да ги гледа. Прво се завршува со групите што работеле на: „Кога некој зборува...“, при што прво се констатираат предлозите за тоа што треба другите да прават, а потоа што не треба да прават кога некој зборува. Потоа се запишуваат предлозите на групите што работеле на: „Кога некој сака да каже свое мислење...“ на истиот начин како и претходно – прво оние што се

однесуваат на тоа што тој треба да прави, а потоа што не треба другите да прават кога некој сака да каже свое мислење. Реализаторите внимаваат особено да се појават следниве работи:

- слушање кога некој зборува – внимателно слушање, без упаѓање и прекинување;
- почитување на мислењето на другите – без омаловажување, навредување и критикување;
- изразување на сопственото мислење – со барање збор, низ активно учество.

Усоените правила се запишуваат во кратка форма на сите застапени наставни јазици во групата на голем лист хартија кој се закачува на видно место во просторијата на сите наредни средби и се истакнува дека сите треба да се грижат за нивното почитување за да може успешно да се спроведуваат активностите и да има пријатна атмосфера.

(напомена: Правилата треба да ги донесуваат учениците, а не да бидат наметнати од страна на реализаторите. Изведените правила треба да бидат формулирани во вид на конкретни однесувања/постапки – како на пример: без потсмевање, без упаѓање, без прекинување, со внимателно слушање, со кревање рака итн., а не како општи категории – како на пример: да бидат толерантни, да почитуваат, да внимаваат, да бидат активни и сл.)

Довршување реченица

Цел: запознавање и лична афирмација

Опис:

Игрите се реализираат со стоене во круг. Тие може да се реализираат сите (една по друга) на една средба, или да се поделат во различни средби:

1. Еден по еден, секој го кажува своето име и ја довршува реченицата: „Уживам да...“ и кажува едно нешто кое сака да го прави, а кое претходно не било спомнато од никој друг.
2. Еден по еден, секој го кажува своето име и ја довршува реченицата: „Сличен сум со... по тоа што...“, при што кажува едно нешто што има исто или слично со некој од членовите на своето семејство, наведувајќи го членот на семејството. Сличноста може да биде по однос на некоја особина, физичка карактеристика, добра или лоша навика, интерес, хоби или сл.
3. Еден по еден, секој го кажува своето име и ја довршува реченицата: „Необично за мене е тоа што ...“, додавајќи сосема накратко (2-3 збора) една необична работа за себе која може да биде некој необичен интерес, хоби, јадење што сака да го јаде, случка од детството, личност што ја познава итн. Важно е да смета дека тоа е нешто многу необично и, по можност, нешто што повеќето од учениците во групата не го знаат за него.

Помогање во двојки

Цел: градење групна кохезија

Материјали: столчиња (за 11. и 12. понудена игра) + клупи (за 12. понудена игра)

Опис:

Сите се делат во двојки кои се сместуваат во просторијата така што имаат доволно место околу себе. Следат повеќе игри од кои може да се реализираат неколку (една по друга) на една средба, или да се поделат во различни средби:

1. Партнерите во секоја двојка се свртуваат еден кон друг фатени за лактите и ги доближуваат нозете еден кон друг така што да се допрат со прстите. Потоа ги раздвојуваат телата навалувајќи се наназад, но притоа внимаваат да останат во рамнотежа, па почнуваат да се вртат во круг без да се отпуштат.

2. Партнерите во секоја двојка се свртуваат еден кон друг фатени за лактите и ги доближуваат нозете еден кон друг така што да се допрат со прстите. Потоа се обидуваат заедно да клекнат и да станат неколку пати, без притоа да паднат.
3. Партнерите во секоја двојка се свртуваат еден кон друг со грбовите фатени за лактите, па така се обидуваат заедно да клекнат и да станат неколку пати, без притоа да паднат.
4. Едниот член од двојката е водач, а другиот следбеник. Водачот ја поставува дланката на 10 сантиметри од лицето на следбеникот. Пополека почнува да ја движи раката во различни правци, а следбеникот го следи движењето со својата глава, но за цело време се труди да го одржи истото растојание и позиција помеѓу дланката и лицето. По една-две минути улогите се менуваат.
5. Партнерите од секоја двојка стојат еден спроти друг во празен простор. Едниот од двојката стоејќи во место замислува дека е пред огледало во кое целиот се огледува, па се движи со целото тело на сите можни начини – некогаш побрзо, а некогаш побавно. Другиот од двојката го претставува неговиот одраз во огледалото, па и тој се движи, имитирајќи ги сите негови движења што е можно побрзо и попрецизно. По кратко време улогите во двојките се менуваат, со таа разлика што сега тој што се огледува во „огледалото“, додека го набљудува својот одраз во него, бавно се движи низ просторијата, а притоа „одразот“ го следи.
6. Најпрво едниот во двојката му дава знаци само со рака на другиот кој според нив треба да се движи низ просторот (да пријде, да се оддалечи, да оди налево, надесно...). По кратко време, го враќа на место и се заменуваат улогите.
7. Партнерите во секоја двојка стојат еден зад друг и тој што е напред е „автомобил“, а оној што е назад е „возач“. „Автомобилот“ има затворени очи и се движи само со помош на следните инструкции на „возачот“:
 - два пати притискање на десното рамо – свртување надесно;
 - два пати притискање на левото рамо – свртување налево;
 - двете раце поставени на рамената – возење право;
 - тргнување на рацете, без допир – стоп, „автомобилот“ застанува.
 На даден знак, „возачите“ почнуваат да ги возат своите „автомобили“ во просторијата. По одредено време се менуваат улогите.
8. Партнерите од секоја двојка се ракуваат и ги споредуваат своите леви дланки при што треба да најдат по една сличност и една разлика во нивните линии.
9. Партнерите во секоја двојка се договараат за еден звук по кој тие ќе се препознаваат меѓу себе. На даден знак, едниот од двојката ги затвора очите, а другиот го води низ просторот без да го допре и без што било да му каже, освен што го произведува договорениот звук блиску до него. По некое време се менуваат улогите.
10. Сите двојки се собираат во одреден дел од просторијата. Секоја двојка поминува низ претходно означен дел од просторијата (околу 2-3 метри), со меѓусебно заврзани врвци од еден чевел на обата партнери. Доколку некој од двојката има чевли без врвци, врвцата од неговиот партнер се врзува околу неговиот зглоб. Доколку и двајцата партнери имаат чевли без врвци, се мешаат со друга двојка. Се нагласува дека врвците се врзуваат на „стартната линија“ (помага ако врвците се врзаат за краевите за да има што е можно повеќе простор помеѓу врзаните нозе), и тоа таа на левата нога на едниот со таа на десната нога на другиот од двојката со јазол кој потоа лесно може да се одврзе). Важно е секоја двојка да се договори и да внимава да не се повреди, а брзината на поминување не е воопшто важна.
11. Во средината на просторијата се поставуваат три столчиња во „цик-цак“ на меѓусебно растојание 1-1,5м. Сите се делат во двојки, а партнерите во секоја двојка се држат за раце додека скокајќи само на една нога поминуваат низ патеката.

12. Низ просторијата се поставува низа од препреки (разместени столчиња и клупи), а секоја се поминува на одреден начин (заобиколување, качување, протнување...). Едниот член во двојката ги затвора очите, а другиот го држи за рака и со максимална грижа него безбедно го спроведува низ серијата од препреки.

Помогање во група

Цел: градење групна кохезија

Материјали: хартија (за 1. понудена игра) + две хартиени топки (за 3. понудена игра) + столчиња и клупи (за 4., 5. и 6. понудена игра) + стара хартија, подебело јаже, ќебе, коцки за градење и сл. (за 6. понудена игра)

Опис:

Сите ученици се делат во групи. Следат повеќе игри – може да се реализираат неколку (една по друга) на една средба, или да се поделат во различни средби:

1. Групите се составени од околу осум члена чија задача е да се договорот како целата нивна група да застане на едно парче хартија (A4 формат) и да остане во таа позиција најмалку 10 секунди.
2. Групите се составени од околу осум члена, па секоја смислува начин како да помине одредено растојание од околу 2-3 метри, но притоа сите да се движат заедно како група, а во ниеден момент да нема на земја повеќе од шест нозе. Учениците се поттикнуваат на различни, креативни решенија и истовремено се внимава доколку се појават ризични пристапи. Потоа секоја група го претставува своето решение пред останатите.
3. Учениците се делат во две групи еднакви по големина. Учениците од едната група застануваат во една низа, а оние од другата група застануваат во друга низа, која е паралелна на првата. Првиот ученик во секоја од низите добива по една хартиена топка и негова задача е неа да ја додаде најбрзо што може на тој до него и така со ред додека топката да стигне до последниот во низата, кој, откако неа ќе ја земе, брзо оди зад низата и застанува како прв во неа и започнува ново додавање. Активноста трае додека повторно да се најдат на истото место оној кој бил прв, односно последен во низата на почетокот на активноста. Се стимулира натпревар помеѓу двете групи за тоа која по прво ќе заврши, но исто така секоја група мора да внимава топката да не падне на земја зашто тогаш таа треба да се врати на почетокот на низата и да се започне одново со нејзино додавање.
4. Претходно се преуредува друг простор кој не го гледаат учениците со поставување на патека со препреки од столчиња и клупи. Сите се делат во мали групи составени од околу пет члена, а секоја избира еден кој ќе ѝ биде „око“. Реализаторите ги собираат сите оние кои се избрани за „око“ и само ним им ја покажуваат патеката и како таа треба да се помине, по што секое „око“ неа ја пробува. Потоа се враќаат во просторијата каде секое „око“ се договара со својата група за тоа како само со проста ономотопеја ќе им дава разни знаци на сите свои членови (за кружење, за протнување, за поминување над препреката...) за тие успешно да ја поминат патеката додека очите им се затворени. Потоа се преминува кон самата изведба додека сите успешно да ја поминат патеката само врз база на договорените знаци.
5. Сите се делат во групи по четири. Сите членови на групата, завртени еден кон друг со грб, истовремено седнуваат на столчиња. На даден знак, секоја група станува, се движи низ претходно одредена патека во просторијата (составена од разместени столчиња и клупи) и седнува повторно назад на столчињата, но цело време заедно, со завртени грбови еден кон друг, а без употреба на рацете.

6. Групите се составени од околу пет члена, а реализаторите претходно имаат обезбедено неколку различни предмети (стара хартија, подебело јаже, столче, клупа, ќебе, коцки за градење и сл., но за секоја група да има по два различни предмети кои би биле во функција на активноста). Најпрво предметите се ставаат на видно место и се објаснува дека секој член од секоја група треба да премине сам или со помош на другите од еден до друг означен крај на просторијата, но така што во ниту еден момент нема да ја допре земјата така што ќе користи некој од изложените предмети. Потоа секоја група по случаен избор добива два различни предмети и започнува самото преоѓање на секој од дадена група од едната до другата точка користејќи ги сам или со помош на другите само едниот или двата претходно добиени предмети (на пример: доколку групата освоила лист хартија од весник, еден може неа да ја стави под своите стапала и сам да се излизга до целта, а друг може да седне на добиеното столче, при што двајца од групата ќе го кренат и ќе го однесат до целта).

Замислени ситуации

Цел: градење групна кохезија

Материјали: било каков секојдневен предмет (за 1. понудена игра)

Опис:

Освен за 1. игра каде сите стојат во круг, за 7. игра каде се работи во двојки и за 8. игра која предвидува работа во групи, за останатите игри сите ученици стојат слободно во просторот. Игрите може да се реализираат на една средба (една по друга), или да се поделат во различни средби:

1. Сите стојат во круг. Започнува еден со додавање на тој до него на некој обичен предмет, но откако претходно невербално ќе покаже како него го употребува за нешто сосем друго од неговата вистинска намена (на пример: пенкалото го претставува како шнола за коса). Потоа продолжува следниот и така со ред додека да се изредат сите. Учениците се поттикнуваат да смислуваат различни нешта, дотогаш непокажани.
2. Сите ученици почнуваат да се движат низ просторот според дадените насоки од реализаторите кои, една по една, се менуваат на околу една минута, па на учениците им се вели да замислат и да се движат како подот да е жежок песок, па како да е вода, па лепак, па кал...
3. Сите ученици се движат слободно низ просторот, па кога ќе слушнат одредена ситуација, почнуваат да реагираат во согласност со неа додека за кратко време да слушнат нова, како на пример:
 - „Почнува да врне.“
 - „Има голема дупка пред вас.“
 - „Одите по жар.“
 - „Се затрчува тигар кон вас.“
 - „Повикувате такси.“
 - „Се возите со ролерки.“
 - „Отклучувате врата.“
 - „Сте пуштиле змај во воздух.“
 - „Се качувате на некоја карпа.“
 - „Пливате во вода.“
 - „Фрлате камчиња во вода.“
 - „Чекорите на прсти за да не разбудите некого.“
 - „Зборувате по телефон.“
4. На дадена инструкција, сите глумат различни видови публика:

- публика на рок-концерт – сите скокаат со една рака подигната над главата и со споени нозе;
- публика во театар – максимална тишина и сите гледаат заинтересирано;
- публика на стадион – сите викаат: „Ма-ке-до-нија!“;
- публика на скијачки куп – сите викаат: „ОП-ОП-ОП-ОП-ОП!“;
- публика на училиштен турнир – сите го извикуваат името на училиштето (на пример: „Сан-де Штер-јоски!“, според вистинското име на училиштето);
- публика на квиз – сите ракоплескаат.

Инструкциите се повторуваат неколку пати додека учениците да ги извежбаат, по што реализаторите почнуваат да ги кажуваат брзо и без ред, а учениците треба брзо и соодветно да реагираат на нив.

5. Сите следат една по една инструкција од реализаторите да се претворат во „нешто“. Тогаш секој замислува дека е тоа „нешто“ и зазема одредена позиција на телото со која го претставува „нештото“ истовремено произведувајќи и звук, доколку е тоа потребно. Предлози за претворање во „нешто“:
 - штрк;
 - фудбал;
 - правосмукалка;
 - тенџере со зовриена вода;
 - кенгур;
 - река.
6. Сите замислуваат дека се наоѓаат во диско со бавна музика. Тоа е единственото такво диско во светот. Музиката што се пушта таму има толку бавен ритам што дури и желка би можела комотно да игра. Задача на секој е да се обиде да игра во многу бавен ритам што си го замислува.
7. Сите се делат во двојки кои истовремено одглумуваат една по една ситуација во која се поздравуваат:
 - со некој што не им е драго што го гледаат;
 - со некој кој им е многу драг пријател или роднина;
 - со некој кој освоил огромна награда на лотарија.
8. Сите се делат во групи составени од седум-осум члена. Секоја група се договара која машина ќе ја претстави пред останатите така што секој од групата ќе биде еден нејзин дел и со останатите во групата ќе го покаже неговото движење и улога во целата машина при што може да се произведуваат и соодветни звуци.

Пантомима

Цел: градење групна кохезија

Материјали: хартија и прибор за пишување (за 1. и 4. понудена игра)

Опис:

Наведени се игри каде пантомимата се реализира преку индивидуално презентирање пред сите или пред партнерот во двојката (1., односно 2. игра) и преку работа во групи (3. и 4. игра). Игрите може да се реализираат (една по друга) во текот на една средба или распоредени во различни средби:

1. Сите седнуваат така што формираат облик на потковица и претставуваат рецепција во хотел. Еден од нив претставува гостин во хотелот кој е незадоволен, има некој проблем (го добива напишан на лист хартија) кој треба да го соопшти на рецепција (на останатите ученици), но без зборување (од странство е и не го знае јазикот на земјата), туку само со гестови, со пантомима.

Останатите со поставување прашања треба да откријат во што се состои проблемот. „Гостинот“ објаснува сè додека да се погоди пораката, потоа седнува и некој друг станува „гостин“ и добива нова порака за објаснување. Примери за пораки на „незадоволните гости“:

- „Барав соба со поглед. Мислев поглед кон морето, а не кон паркингот!“
- „Мојата жена/мојот маж има главоболка. Имате ли апче да ми дадете?“
- „Око не сум склопил/а поради комарците. Имате ли спреј против комарци?“
- „Сакав да се истуширам, но нема топла вода!“

2. Сите се делат во двојки. Секој во двојката замислува одреден предмет кој постои во просторијата (на видно место) и само преку невербален говор се обидува да му го опише на својот партнер кој треба него да го погоди, по што се сменуваат улогите.
3. Сите се делат во групи со околу пет ученици и секоја група тајно избира одредена локација и се договара како неа невербално ќе ја претстави пред останатите кои погодуваат за што станува збор (на пример: во автобус, на Северен пол, на Месечината, во тоалет, во диско...).
4. Сите се делат во групи. Секоја група на лист добива една напишана емоција (разочараност, лутина, онеправданост, вљубеност, гордост, тага), а таа треба да смисли ситуација каде таа ќе дојде до израз и неа невербално да ја прикаже пред другите кои треба врз база на опишаниот настан да ја погодат емоцијата.

Натпревар меѓу двојки/групи

Цел: градење групна кохезија

Материјали: балони и музика (за 1. понудена игра) + табла и креда (за 2. понудена игра) + столчиња, две кафени лажички и шест зрна грав (за 3. понудена игра)

Опис:

Следат неколку игри каде има натпревар меѓу двојки (1. понудена игра), односно меѓу групи (2. и 3. понудена игра). Истите може да се играат (една по друга) на една средба или да се распоредат во повеќе средби:

1. Сите се делат во двојки. Секоја двојка добива по еден балон кој треба да го пренесе од еден до друг дел во просторијата, но така што партнерите ќе го држат само со своите чела, само со своите рамена или само со своите грбови (може и повеќе начини еден по друг) додека се обидуваат да играат на музиката. Доколку на некоја двојка ѝ падне балонот, таа треба да почне од почеток. На крајот сите застануваат во круг еден позади друг, го ставаат балонот на грбот на тој пред нив и, држејќи го со своето чело, сите заедно истовремено се движат во кругот трудејќи се да не падне ниту еден балон.
2. Сите се делат во две групи кои застануваат во спротивните делови од просторијата и треба да се договараат која фигура тие како група ќе изберат да ја направат од трите можни фигури во оваа активност: баба, волк или ловец. Многу е важно додека се договараат, другата група да не види, ниту да слушне што тие се договориле. Тоа се прави со цел да се победи другата група. Групата може да победи ако нејзината фигура е посилен од фигурата на другата група. Секоја фигура е посилен од едната, но послаба од другата (може да се запише на табла):
 - Бабата е посилен од ловецот, но послаба од волкот.
 - Волкот е посилен од бабата, но послаб од ловецот.
 - Ловецот е посилен од волкот, но послаб од бабата.
 Секоја фигура се прикажува на различен начин:
 - бабата со движење со показалецот во знак на неодобрување, карање;
 - волкот со кревање на двете раце нагоре имитирајќи канџи подготвени за напад;

- ловецот со поставување на телото како да пука во некого.

Групите се договараат за фигурата. Потоа застануваат една спроти друга и, на даден знак на еден од реализаторите, истовремено и двете групи ја покажуваат фигурата што ја избрале. Онаа група што има избрано посилна фигура, добива еден поен. Ако двете групи избрале иста фигура, никој не добива поен – се продолжува понатаму. Може да се игра до пет добиени поени или зависно од времето на располагање.

3. Сите се делат на две групи со еднаков број, па секоја група застанува во левиот, односно во десниот агол во просторијата каде се означува стартна линија. На другиот крај на просторијата се поставуваат две столчиња. Секоја група назначува еден кој ја започнува активноста така што застанува на стартната линија и добива една лажичка со три зрна грав. Тој треба, на даден знак, најбрзо што може да стигне до столчето, да направи круг околу него и да се врати на почеток каде ја предава лажичката со гравчињата на наредниот во неговата група, но за цело време внимавајќи да не му испаднат зрната зашто тогаш ќе треба да истрча уште еден круг. Победува онаа група чишто членови побрзо ќе завршат со ова.

Движење без зборови

Цел: градење групна кохезија

Материјали: стара хартија (за 2. понудена игра)

Опис:

Следат повеќе игри каде од учениците се бараат различни движења:

1. Се одредува еден да биде „пеликан“ кој се движи со исправени нозе и големи чекори, а рацете, исто така, исправени ги раширува и ги затвора пред себе како клун и се обидува да ги фати другите ученици, кои се „пингвини“ – тие ги држат рацете припиени до телото и со многу ситни чекори и вкочанети нозе се движат низ просторијата обидувајќи се да се спасат од „пеликанот“. Кога „пеликанот“ ќе улови некој „пингвин“ – и тој станува „пеликан“ и продолжува да ги лови преостанатите „пингвини“, додека сите да станат „пеликани“. Активноста може да продолжи и во обратна насока: во даден момент последниот кој станал „пеликан“ да се допре од еден од реализаторите и да се претвори повторно во „пингвин“ кој потоа со допир ќе претвори некој следен „пеликан“ во „пингвин“ и така со ред.
2. Сите стојат, а еден станува „октопод“ и нему му се даваат толку листови стара хартија колку што има останати ученици во групата. На даден знак, „октоподот“ држејќи ги листовите во рака, почнува да ги брка останатите кои бегаат на различни страни низ просторијата. Тогаш кога ќе фати некого, фатениот веднаш застанува на тоа место врз еден лист хартија што му го дава „октоподот“. Сега фатениот, исто така, станува „октопод“, но таков што може да фаќа други само со рацете бидејќи нозете до крајот на активноста му остануваат „залепени“ за хартијата на земја. Тогаш кога тој ќе фати некого, го вика „октоподот“ кој за цело време на активноста слободно ги брка другите и тој му дава хартија за застанување на фатениот кој, исто така, станува нов „октопод“. Активноста завршува кога сите ќе станат „октоподи“.
3. Сите се шетаат слободно низ просторот. Кога еден од реализаторите ќе каже: „Чииз!“ сите треба да се „замрзнат“, да направат вештачка насмевка и да останат така околу пет секунди, а потоа продолжуваат да се шетаат. Кога друг реализатор ќе рече: „Блиц!“, секој ученик треба да ги рашири очите и да се тетерави како да му блеснал блиц пред очи и од тоа да е дезориентиран. Кога реализаторите ќе речат: „Мулти-култи!“, секој за пет секунди треба да најде по еден ученик и да се ракува со него, при што и двајцата треба да бидат во поза за фотографирање. Доколку некој ученик не најде партнер, тој понатаму ги дава инструкциите сè додека некој друг ученик не го замени според истиот критериум.

Борба за столчиња

Цел: градење групна кохезија

Материјали: столчиња (за сите понудени игри)

Опис:

Постојат повеќе игри кои се реализираат така што сите или одделни ученици се обидуваат да најдат свое место на столчињата наредени во круг:

1. Сите седат во круг и секој по ред добива по едно име од четирите вида овошје: банана, ананас, портокал и киви (односно се бираат оние овошја чии називи се исти/слични на јазиците застапени во групата). Еден, за којшто нема столче, стои во средина и изговара гласно едно од четирите овошја, при што сите оние кои припаѓаат на тоа овошје стануваат и си ги сменуваат местата, а тој што бил во средина се труди да зафати некое испразнето место за седење. Секогаш има едно столче помалку, така што секогаш еден ќе остане во средина. Може да се даде и инструкција: „Микс!“ при што сите стануваат и си ги сменуваат местата. Наместо со имиња на овошје и „микс“, активноста може да се игра на ист начин и со имиња на животни (на пример: тигар, мајмун, делфин и крокодил) и „зоолошка градина“.
2. Сите се поделени во двојки и само како такви, а не индивидуално, учествуваат во активноста. Сите партнери седнуваат еден до друг во круг во кој има столчиња за сите, освен за една двојка, која стои во центарот на кругот. На даден знак (престанок на музика, свирка, плеснување со рацете и сл.) секоја двојка треба да седне на други две столчиња, повторно партнерите мора да бидат еден до друг, но истовремено и двојката која стои во центарот на кругот бара место за себе. Онаа двојка која ќе остане без место за седење, таа е следната која ќе стои во центарот на кругот.
3. Во средина на просторијата се местат во круг повеќе столчиња завртени кон надворешната страна на кругот. Сите кружат околу нив додека еден од реализаторите забрзано плеска со рацете. Тогаш кога плескањето ќе запре, тоа е знак дека сите треба да најдат место да седнат на столчињата. Притоа во секој нареден круг се вадат по едно-две столчиња додека да останат три-четири, но ниту еден од учениците не отпаѓа од играта. Целта е да се снајдат како повеќе ученици да седнат на сè помалку столчиња без притоа да се повредат.

Летен дожд

Цел: градење групна кохезија

Опис:

Сите ученици стојат во круг. Еден од реализаторите почнува да произведува еден звук – наизменично „пукање“ со прстите кој го пренесува на првиот од неговата десна страна, а тој потоа на другиот до него и така сè до последниот ученик од кругот. За време на пренесувањето на звукот, сите кои го примиле продолжуваат да го прават сè додека не добијат нов звук. Кога ќе дојде повторно ред на реализаторот кој започнал, тој го менува звукот – наизменично удирање по колената – и го пренесува на истиот начин како и во претходниот круг, при што сите останати продолжуваат со првиот звук сè додека да го добијат новиот од оној што е од нивната лева страна. Следни звуци: наизменично тропане со нозете по подот, па потоа плескање со рацете. Откако ќе се заврши со плескањето со рацете, може веднаш да се продолжи со истите звуци, но по обратен редослед. Така се добива впечаток на врнење дожд, кој на почетокот е слаб и тивок, потоа сè повеќе се засилува и откако ќе доживее кулминација (плескањето со рацете), постепено се смирува. Многу е важно за

цело времетраење на играта да биде целосна тишина, за да може да се доживее ефектот на засилување и смирување на дождот.

Земјотрес

Цел: градење групна кохезија

Опис:

Сите се поделуваат во тројки и стојат во празен, широк простор. Најпрво се објаснуваат двата основни елементи во активноста:

- „куќа“ – двајца од тројките стојат држејќи се со рацете кои се кренати високо над главите;
- „станар“ – еден од тројката стои меѓу двајцата кои ја прават „куќата“.

Потоа сите тројки ја прават својата фигура на „куќа“ со „станар“ во неа. Тогаш еден од реализаторите кој почетно не припаѓа на ниту една тројка, стои на средината и јасно дава по една од следниве инструкции кои тројките ги вежбаат:

- „Куќите ги менуваат станарите!“ – двајцата од секоја тројка кои ја прават „куќата“ држејќи се сеуште за рацете го напуштаат „станарот“ што го имаат и брзо бараат нов „станар“; за тоа време сите тие кои се „станари“ стојат во место.
- „Станарите ги менуваат куќите!“ – сите „станари“ излегуваат од своите „куќи“ и брзо бараат нова „куќа“; „куќите“ при оваа инструкција стојат во место.
- „Земјотрес!“ – сите постоечки тројки се раздвојуваат и се формираат потполно нови тројки во кои двајца се „куќа“, а еден е „станар“ во таа „куќа“.

По извежбувањето на инструкциите и движењата, реализаторот кој давал инструкции почнува активно да игра, па веднаш по давање на првата инструкција и тој брза да влезе во некоја тројка (како „станар“ или како дел од „куќа“, зависно од дадената инструкција). Оној кој нема да биде во ниту една тројка, тој е следниот кој дава инструкција.

Движења на заеднички јазик

Цел: градење групна кохезија

Опис:

Следат неколку игри каде се употребуваат измислени зборови:

1. Сите седат во круг и се делат во три групи (групирани според местото на седење), а секоја добива свое име: „Тип“, „Тап“ или „Теп“. Реализаторите ги кажуваат имињата на групите бавно и секогаш кога ќе споменат име на некоја група, нејзините членови стануваат на нозе. Така стојат сè додека да се спомне некое друго име при што тие седнуваат, а членовите на новоспомнатата група стануваат. И така се варира наизменично со имињата на групите. Во одреден момент може да се каже и: „Туп!“, при што сите ученици од сите групи стануваат на нозе.
2. Во оваа активност се користат зборовите: „Цип“, „Цеп“ и „Боинг“. Сите стојат во круг. Почнува еден со кажување на еден од трите збора, па доколку каже:
 - „Цип!“ – оној кој стои лево од него следен дава една од инструкциите;
 - „Цеп!“ – оној кој стои десно од него дава следна инструкција;
 - „Боинг!“ – мора да покаже на оној кој стои спроти него кој потоа дава инструкција.
 Активноста може да се забрзува заради внес на поголеми забуни. Кој ќе погреша испаѓа од играта која трае додека да останат неколку победници.
3. Сите стојат во круг. Започнува еден кој вели: „Зум!“ истовремено вртејќи ја главата кон десно. Тоа е знак оној кон кого е упатен зборот, него да го пренесе на истиот начин понатаму. Секој има

право еднаш во активноста да рече: „Шкрип!“ што е знак да почне „Зум!“ да се пренесува во спротивната насока додека некој повторно да рече: „Шкрип!“, па повторно да се смени насоката. Активноста е завршена кога сите во кругот ќе мора да кажат само: „Шкрип!“.

Движења на различни јазици

Цел: градење групна кохезија

Материјали: табла и креда (за сите понудени игри)

Опис:

Преку наведените игри се учат различни зборови и/или фрази на наставните јазици што се зборуваат во групата. Доколку во групата има и ученици Роми чиј мајчин јазик е ромскиот, препорачливо е наведените зборови/фрази да се напишат/кажуваат и на ромски јазик.

1. Сите стојат во круг. Реализаторите кажуваат и запишуваат на табла како се кажува: „**Добро утро**“, „**Добар ден**“ и „**Добра вечер**“ на сите наставни јазици застапени во групата, па по секој поздрав сите одеднаш го повторуваат. Се објаснува дека треба да се запомнат три движења кои се поврзуваат со одредени поздрави, па секогаш кога реализаторите ќе спомнат еден од трите поздрави, без разлика на кој јазик, сите го прават договореното движење. Ако некој направи некое друго движење, излегува од активноста и се продолжува додека да останат двајца-тројца ученици. Движењата се:
 - „Добро утро!“ – се става десната рака над главата;
 - „Добар ден!“ – се вкрстуваат рацете преку градите;
 - „Добра вечер!“ – благо се наведнува телото напред.
2. Сите стојат во круг. Реализаторите кажуваат и запишуваат на таблата како се кажува: „**Здраво, како си?**“ и „**Добро!**“ на сите застапени наставни јазици во групата, а учениците одеднаш ги повторуваат. Еден се движи околу кругот од надворешната страна. Во еден момент тој допира некого за рамо и почнува во иста насока како и дотогаш да трча околу кругот за што побрзо да стаса до местото на оној кого го допрел. Тој што е допрен исто така трча, но во спротивна насока за што побрзо да се врати на своето место пред тоа да биде зафатено од оној што го допрел. Кога ќе се сретнат на сред пат, при трчањето, двајцата се поздравуваат со ракување при што оној кој ја започнал активноста на свој наставен јазик вели: „Здраво, како си?“, а другиот му одговара „Добро!“ на истиот јазик на кој првиот му се обратил. Тој што стигнува подоцна до местото, продолжува да се движи во круг и бара некој друг за следната рунда на активноста, при што се повторуваат истите постапки.
3. Реализаторите кажуваат и запишуваат на табла како се кажува: „**Те сакам**“ и „**Благодарам**“ на наставните јазици застапени во групата, па по секое кажување сите одеднаш ги повторуваат. Учениците стојат во круг, а еден од нив започнува со тоа што на тој десно од себе му кажува: „Те сакам!“, но на различен наставен јазик од својот, а тој што слуша возвраќа со „Благодарам!“ на истиот јазик на кој претходниот му се обратил. На истиот начин, по ред, секој еднаш кажува: „Те сакам!“, односно „Благодарам!“.
4. Реализаторите кажуваат и запишуваат на табла како се вика: „**Ден**“, „**Ноќ**“, „**Лето**“ и „**Зима**“ на сите наставни јазици застапени во групата, па секој кажан збор сите одеднаш го повторуваат. Потоа реализаторите објаснуваат дека секој од тие зборови е врзан со одредено движење кое треба учениците да го направат и неколку пати ги вежбаат:
 - „Ден!“ – главата се подигнува нагоре;
 - „Ноќ!“ – главата се спушта надолу;
 - „Лето!“ – главата се наведнува кон десно;
 - „Зима!“ – главата се наведнува кон лево.

Потоа реализаторите еден по еден ги кажуваат четирите збора без редослед на било кој застапен наставен јазик, а за секој од нив учениците прават одредено движење. Оној кој ќе погреша, ја напушта играта која трае додека да останат четири-пет победници.

Движења со бројки

Цел: градење групна кохезија

Материјали: табла и креда (за сите понудени игри)

Опис:

Има неколку игри кои се реализираат една по друга според редоследот по кој се дадени:

1. Сите се делат во двојки. Реализаторите кажуваат и запишуваат на табла како се брои од 1 до 3 на сите застапени наставни јазици во групата, па учениците ја повторуваат одеднаш секоја кажана бројка. Партнерите во секоја двојка застануваат еден спроти друг и најпрво, околу една минута, наизменично бројат од 1 до 3 со тоа што секој кажува по една бројка, па потоа повторно тргнуваат од почеток (двајцата можат да бројат на еден јазик во еден наврат или секој на својот наизменично). Потоа повторно наизменично се одвива броењето во двојки, но сега наместо бројот 1, секогаш се прави одредено движење, па следниот го кажува бројот 2 итн. По кратко време, двојките го заменуваат и бројот 2 со движење. Па така, за бројот 1 и 2 се прават некои движења, а само бројот 3 се изговара. На крајот, при броењето се заменува и бројот 3 со движење. Движењата со кои се заменуваат одредени бројки однапред ги даваат реализаторите, па така за бројот:
 - 1 – се плеснува со раце;
 - 2 – се пукнува со прсти;
 - 3 – се тропнува со едната нога на под.
2. Сите стојат во круг, а реализаторите кажуваат и запишуваат на табла како се брои од 1 до 6 на сите застапени наставни јазици во групата, па учениците ја повторуваат одеднаш секоја кажана бројка. Се објаснува положбата на рацете која се врзува за секоја кажана бројка:
 - 1 – рацете ги допираат прстите на нозете;
 - 2 – рацете ги допираат колената;
 - 3 – рацете ги допираат колковите;
 - 4 – рацете ги допираат рамената;
 - 5 – рацете ја допираат главата;
 - 6 – рацете се дигнати високо над главата.Потоа неколку пати се извежбуваат по ред броевите со нивните движења, а секој се труди да запомни кој број на кое движење одговара. Потоа реализаторите кажуваат броеви од 1 до 6 без ред на било кој од застапените наставни јазици во групата, а учениците треба да се сетат каде да им бидат рацете на тој број, но со големо внимание зашто броевите се кажуваат сè побрзо и побрзо. Во следен наврат може да се сменат движењата врзани за бројките и да бидат потешки за помнење, како на пример: двете раце горе, левата рака ја допира левата пета, прекрстување на рацете, поставување на десната рака над очите како кога се гледа далеку итн.
3. Сите стојат во круг. Реализаторите кажуваат и запишуваат на табла како се брои од 1 до 10 на сите застапени наставни јазици во групата, па учениците ја повторуваат одеднаш секоја кажана бројка. Потоа учениците се наведнуваат до долу така што можат да си ги фатат прстите на нозете, а реализаторите бројат по ред од 1 до 10 и при секоја бројка учениците полека се исправаат така што на 10 да бидат целосно исправени со рацете високо над главата. Треба да се внимава на секоја бројка по малку да се исправаат за да бидат на крајот целосно исправени. Освен тоа, учениците треба да запомнат која положба ја заземале при секоја бројка бидејќи

откако сите неколку пати ќе бидат исправени со рацете над главата, се почнува со кажување на бројки без некој редослед на било кој застапен наставен јазик, а учениците притоа ја заземаат положбата која одговара на кажаните бројки.

Групно движење

Цел: градење групна кохезија

Опис:

Има неколку понудени игри кои може да се реализираат засебно на одделни средби или повеќе (една по друга) на иста средба:

1. Сите застануваат во круг завртени со грб еден кон друг и фатени со раце за половината. Кругот почнува да се движи на одреден начин според дадената инструкција трудејќи се никаде да не се прекине и никој да не се повреди. Инструкциите се:
 - одење напред бавно;
 - одење напред со нормално темпо;
 - одење напред брзо;
 - одење наназад бавно;
 - одење наназад со нормално темпо;
 - одење наназад брзо.
2. Сите, еден позади друг, се движат во круг додека трае одреден звук (тропкање од страна на реализаторите), така што првиот прави чекор со едната нога, па сите го следат истовремено правејќи ист таков чекор. Потоа првиот зачекорува со другата нога и така наизменично сите се движат низ просторијата како гасеница. Потребно е некое време „гасеницата“ да се движи низ просторијата сè додека да се постигне усогласено одење. Кога звукот ненадејно ќе прекине, застануваат и седнуваат во скутот на тој што е зад нив, за што е потребно сите да бидат застанати многу блиску еден до друг со цел седнувањето да биде успешно.
3. Сите се делат во две до три групи во чии рамки сите застануваат еден зад друг, со затворени очи и со раце поставени на рамената на тој пред нив. Само оној кој е последен во низата има отворени очи и тој ја раководи „стоногалката“ каде да оди со притиснување на рамената на тој пред него лево, десно или двете рамена одеднаш (знак да застане), а тој потоа го пренесува брзо притиснувањето понатаму. Така, „стоногалката“ почнува да се движи и се обидува да не се судри со другата „стоногалка“ која исто така се движи. На секои една-две минути оној кој ја управувал „стоногалката“ оди на нејзиниот почеток, а сега тој којшто е последен почнува неа да ја управува, додека сите да се изредат во двете улоги.
4. Сите застануваат во колона еден зад друг и се држат силно за половините. Оној којшто е на почетокот е, всушност, „главата на змејот“ и се обидува да ја фати „опашката“ (последниот во колоната) додека сите останати се обидуваат да го спречат тоа само преку извиткување на колоната. Кога последниот ќе биде фатен, тогаш тој оди напред да биде „глава“, а претпоследниот сега станува последен и тој е „опашката“.
5. Сите се редат во колона еден зад друг. Тој што е прв почнува да се движи низ просторот правејќи одредени движења. Вториот, како сенка ги следи движењата на првиот, третиот на вториот и така со ред. На даден знак, првиот оди на крајот од колоната, при што сега тој што бил втор станува водач на групата измислувајќи некое свое оригинално движење, а другите го следат. За време на активоста учениците се стимулираат на нови и оригинални движења како на целото тело, така и на поединечни негови делови.

Движење во боја

Цел: градење групна кохезија

Материјали: самолеплива хартија во три (за 1. понудена игра)/ четири (за 2. понудена игра) различни бои, ножички, табла и креда (за сите понудени игри)

Опис:

Понудени се две игри преку кои се учат називи на бои на различните јазици застапени во групата:

1. Реализаторите кажуваат и пишуваат на табла како се викаат трите бои: **црвена, сина и зелена** на сите застапени наставни јазици во групата, а по секоја кажана боја сите одеднаш ја повторуваат. Сите добиваат по три самолепливи парчиња хартија во трите различни бои и ги лепат на три различни места на телото: на чело, на рамо и на колена. Секој бира која боја каде ќе ја залепи. Потоа се кажува: „Допри црвено!“, а секој брзо наоѓа друг со кој ќе се допрат со оние делови од телото на кои се залепени црвените ливчиња. И така се продолжува со сите бои по неколку пати без ред при што двојките кои се допираат постојано се менуваат.
2. Реализаторите кажуваат и пишуваат на табла како се викаат четирите бои: **црвена, сина, жолта и црна** на сите застапени наставни јазици во групата, а по секоја кажана боја сите одеднаш ја повторуваат. Однапред се подготвени мали квадрати од самолеплива хартија во четирите различни бои и реализаторите секому му лепат по еден на челото, но без тој да ја види бојата. Сите стануваат и се групираат во четири групи, според бојата на залепениот квадрат на челото, но притоа не смеат да зборуваат.
(напомена: Оваа активност може да се искористи за поделба во групи во кои потоа нешто ќе се работи.)

Сите заедно

Цел: градење групна кохезија

Материјали: стара хартија, хартиен селотејп и музика (за 1. понудена игра) + неколку предмети со различна големина што може да се најдат во училница, како клупа, столче, книга... (за 2. понудена игра)

Опис:

Понудени се две игри кои може да се играат (една по друга) на една иста средба или распоредени во различни средби:

1. На неколку места на подот се поставуваат „острови“ со различна големина (неколку поголеми стари хартии меѓусебно залепени). Еден од реализаторите пушта музика на која сите се движат играјќи низ просторот околу „островите“ (или ако тоа не е можно, реализаторите плескаат со рацете). При ненадеен престанок на музиката, секој бара место да застане на некој „остров“. Потоа повторно продолжува музиката и играњето околу „островите“, но веќе некои од нив се извадени, па сега сите треба да најдат начин како да застанат на преостанатите. Активноста завршува кога сите ќе успеат да застанат само на еден оставен „остров“ кој треба да биде со таква големина која ќе ги предизвика учениците на меѓусебно помагање со цел сите да ги собере на дадениот простор (кревање на „ушка“, легнување на некого на паралелно испружени раце од неколку ученици...).
2. Сите стојат во круг. Реализаторите имаат избрано неколку предмети од училницата, но кои имаат различна големина. Најпрво го поставуваат најголемиот избран предмет во средината на

кругот и бараат сите ученици да најдат начин како него истовремено ќе го допрат. Во следните наврати задачата е иста, но се заменува предметот со сè помал.

Пренесување предмети во круг

Цел: градење групна кохезија

Материјали: две (за 1. понудена игра)/три (за 2. понудена игра) меки играчки или други предмети што може да се најдат во училница (како молив, пенкало, топка од хартија...) + една хартиена топка (за 3. понудена игра) + хартија (за 4. понудена игра)

Опис:

Сите стојат во круг. Има неколку игри кои може да се играат (една по друга) на иста средба или одвоено на различни средби:

1. Еден од реализаторите дава еден предмет на ученикот десно од него, кој треба да се пренесува понатаму во кругот од рака на рака. Истовремено, на ученикот лево од него му дава друг предмет кој на истиот начин треба да се пренесува понатаму на таа страна од кругот. Учениците треба што побрзо да ги пренесуваат предметите и кога тие ќе стасаат до реализаторот што прв го започнал кругот, треба да кажат: „Стоп!“ и да видат кој предмет побрзо се пренесувал. Играта може да се повтори неколку пати.
2. Започнува еден од реализаторите кој дава еден помал предмет на оној десно од него кој треба да се пренесува понатаму во кругот од рака на рака и вели: „Ова е зајак и зајакот трча!“. По кратко време тој воведува нов предмет кој, исто така, треба брзо да се пренесува од рака на рака и вели: „Ова е лисица и таа сега се обидува да го стигне зајакот!“. По кратко време воведува и трет предмет велејќи: „Ова сега е волк и тој сака да ја фати лисицата!“. Сите во кругот сè побрзо ги подаваат сите три предмети обидувајќи се никој од нив да не биде „фатен“, односно да не се најдат истовремено два предмети кај некого.
3. Започнува еден кој држи во рацете топка од хартија и вели дека таа лесно може да се претвори во жежок компир. Тогаш секој неа брзо ја прима и ја подава понатаму во кругот глумејќи дека навистина држи жежок компир во рацете, но внимавајќи таа да не падне на земја.
4. Неколку листови хартија заедно се превиткуваат како цилиндар и тоа претставува штафетна палка. Целта е да се пренесе „штафетата“ од еден до друг, при што сите неа ја држат и додаваат во еден круг само на еден од следниве начини: само со рака, само меѓу брадата и рамото, само со двете колена, само со внатрешната страна на лактот.... Ако некаде падне „штафетата“ – се почнува од почеток.

Рипка

Цел: градење групна кохезија

Опис:

Сите застануваат во круг и се бара еден доброволец. Негова задача е да симулира површина на вода (едната рака ја поставува во висина на градите под прав агол во лактот) и риба (дланката од другата рака ја движи под „површината на водата“, имитирајќи движење на риба). Во одреден момент, отсечно ја подигнува дланката што симулира риба поставувајќи го зглобот од дланката јасно над онаа рака што симулира површина на вода („рибата скока над водата“). Задача на сите останати ученици е да плеснат со дланките секогаш кога ќе ја видат „рибата“ над „површината на водата“.

Оној (или еден од оние) што воопшто нема да плесне или тоа го прави прерано или предоцна, ја презема улогата на следниот кој ќе симулира површина на вода и риба.

Баранье и наоѓанье

Цел: градење групна кохезија

Материјали: еден превез за очи (за 3. понудена игра) + хартија и прибор за пишување (за 4. понудена игра)

Опис:

Следат неколку игри каде треба да се открие еден или повеќе ученици на кои им е доделена одредена улога:

1. Еден доброволец излегува надвор од просторијата. Сите останати стојат во круг во просторијата и избираат еден водач. Потоа доброволецот се повикува да се врати. Водачот започнува да изведува некако движење (на пример: се чешка по глава, ја мести косата, ги прекрстува нозете...), а останатите го имитираат. Кога водачот ќе го смени движењето (секое движење треба да трае околу 10 секунди), тогаш и останатите прават како него повторувајќи го неговото ново движење. Целта е доброволецот да погоди кој е водачот, додека другите го отежнуваат погодувањето преку тоа што брзо и незабележано ги менуваат движењата онака како што прави и водачот. Доброволецот има право три пати да погодува, а потоа оној кој бил дотогаш водач излегува надвор, а останатите бираат нов водач.
2. Еден доброволец излегува од просторијата додека останатите кои остануваат внатре бираат еден кој ќе биде „свезда“, по што сите се распоредуваат на различни страни од просторијата покривајќи колку што е можно повеќе простор. По враќање на доброволецот во просторијата, тој ја бара „свездата“ раководејќи се од аплаузот кој цело време го даваат останатите – тој се засилува колку што е поблиску до „свездата“, односно се намалува по јачина колку што се оддалечува од неа. Тогаш кога „свездата“ ќе биде пронајдена, таа е следната која ќе ја бара наредната „свезда“.
3. Сите стојат во круг и се држат за рака претставувајќи сидини на замок, а само двајца кои се еден до друг, не се држат за рака и стојат на половина метар оддалеченост претставувајќи ја капијата на замокот. Внатре во кругот (односно во „замокот“) има „затвореник“. Тој има врзани очи со превез и негова задача е да ја најде „капијата“ и да излезе од маѓепсаниот „замок“. Додека се движи по внатрешноста на кругот барајќи ја „капијата“, не смее да ги допира останатите ученици („сидините“), а може да се ориентира само преку звуците што тие ги произведуваат. Имено, тие цело време свиркаат, потпевнуваат или вијат како ветер, а само тие кои претставуваат капија – молчат, не прават никакви звуци. „Затвореникот“ ги следи звуците, па таму каде што ништо не се слуша, треба да биде „капијата“ и тука се обидува да излезе од „замокот“. Кога ја наоѓа „капијата“, него друг го заменува во средината на кругот.
4. Сите стојат во круг. Секој влече по едно од однапред подготвените ливчиња, па чита дали на него е напишана буквата „Е“, или е празно (само на две ливчиња е напишано „Е“, а другите се празни), но внимавајќи никој да не го види. Тие на кои ќе им се падне буквата „Е“ претставуваат „елиминатори“, а останатите се „обични граѓани“. Задача на „елиминаторите“ е да ги елиминираат останатите со тоа што ќе им намигнуваат кога ќе им се сретнат погледите, но без некој да ги види. Задача на „обичните граѓани“ е да откријат кои се „елиминаторите“ и кога ќе забележат некого како намигнува на некој друг, го посочуваат и извикуваат „елиминатор“. На тој начин „елиминаторот“ излегува од игра. Исто така, кога „обичен граѓанин“ ќе забележи дека некој му намигнува токму нему, тој излегува од игра бидејќи е „елиминиран“ и не смее ништо од страна да кажува.

Гримаси

Цел: градење групна кохезија

Опис:

Учениците стојат во круг. Започнува еден од реализаторите кој, свртен кон оној до него, прво прави некоја гримаса, која треба да претставува маска ставена на лицето. Потоа, со пантомимски движења ја „вади маската“ и ја „подарува“ на тој до него. Тој до него, исто така со пантомимски движења, ја „прима“ маската и ја „става“ на своето лице, повторувајќи ја истата гримаса. Потоа, таа маска ја „вади“ и ја „фрла“ назад, а самиот прави друга гримаса – „става“ своја маска, која потоа му ја „подарува“ на следниот. Следниот ученик ја „прима“ маската, ја повторува гримасата, ја „фрла“ туѓата маска назад, „става“ своја маска (прави нова гримаса) и ја „подарува“ на следниот. Играта завршува кога ќе заврши целиот круг и кога оној што ја започнал играта ќе ја „прими“ и ќе ја „фрли“ последната маска.

Користење селотејп

Цел: градење групна кохезија

Материјали: хартиен селотејп (за сите понудени игри)

Опис:

Двете понудени игри се играат со селотејп:

1. Секој добива по три однапред подготвени парчиња селотејп завиткани во прстен кои се лепат по еден на секое рамо и еден на челото. Целта на секој е да се ослободи од своите селотејпи така што ќе ги залепи на друг, но притоа не смеат да се користат рацете.
2. Секој залепува парче селотејп на десното рамо. Селотејпот треба да е свиткан во круг, со цел да има две лепливи страни. Потоа сите се шетаат низ просторијата, а на даден знак наоѓаат партнер со кого ќе се залепат. Се залепуваат десното рамо на едниот, кое има селотејп, со левото рамо на другиот кое нема селотејп. Потоа заедно продолжуваат да се шетаат, а на следниот знак наоѓаат друга двојка со која се спојуваат (се залепуваат на ист начин), па продолжуваат да се шетаат сите четворица заедно додека да се даде знак за залепување со друга четворка. Се продолжува на ист начин понатаму додека да се спојат сите членови во групата.

Остро око

Цел: градење групна кохезија

Опис:

Сите се делат во двојки. Членовите на двојките застануваат еден наспроти друг и се трудат точно да меморираат како изгледа другиот. На даден знак, тие се вртат еден кон друг со грб и менуваат пет работи во својот изглед. На даден знак, повторно се вртат еден кон друг со лице и се обидуваат да ги откријат петте промени во однос на минатиот пат во изгледот на другиот.

Борба со прсти

Цел: градење групна кохезија

Опис:

Прстите од рацете може да се искористат во следните две натпреварувачки игри, а игрите може да се реализираат во рамките на една средба (една по друга) или одделно на различни средби:

1. Сите стојат во круг со испружена лева рака, а со десниот показалец ја допираат така испружената рака на оној десно од себе. На даден знак, секој со својата лева рака се обидува да го фати показалецот на тој лево од себе, а истовремено се обидува да спречи да му го фатат показалецот од десната рака.
2. Сите се делат во двојки, а партнерите во секоја двојка застануваат еден спроти друг. Секој во двојката ја испружува десната рака со палецот нагоре, а останатите прсти собрани, а потоа се фаќа со другиот со останатите четири прста од дланките при што палецот останува слободен. Партнерите заедно бројат до три, по што почнува борба на „заробување“ на палецот на другиот со сопствениот палец. По неколку рунди, може да се проба истото и со левата рака.

Заедничко цртање

Цел: градење групна кохезија

Материјали: клупи, столчиња и хартија (за сите понудени игри) + прибор за пишување (за 1. понудена игра) + боички (за 2. и 3. понудена игра)

Опис:

Овие игри може да се изведуваат во двојки (1. понудена игра) или во група (2. и 3. понудена игра). Понудените игри може да се изведат во рамките на една средба (една по друга) или одделно на различни средби:

1. Сите се делат во двојки и секоја двојка добива по еден лист хартија и по еден молив или пенкало кој партнерите постојано заедно го држат и така се обидуваат да нацртаат нешто заеднички, без да зборуваат.
2. Сите се делат во мали групи во чии рамки секој добива само по една боичка во различна боја од останатите. Секоја група треба да нацрта заеднички цртеж, но само со невербално договарање.
3. Сите се делат во мали групи и секоја група седнува околу засебна клупа. Секој во групата добива по еден лист хартија на кој започнува да црта. По околу една минута реализаторите даваат знак секој да престане со цртањето и својот лист да му го додаде на оној што седи од неговата десна страна. Значи, сите во исто време од својата лева страна добиваат цртеж, а на својата десна страна го додаваат својот. На новодобиените цртежи секој повторно црта, надоврзувајќи се на она што е претходно нацртано. И така кругот продолжува сè додека секој да го добие повторно цртежот на кој најпрво цртал.

За цело времетраење на овие игри учениците не разговараат меѓусебе и не се оптоваруваат цртежот да биде некое уметничко дело, туку повеќе се насочуваат кон тоа да дадат личен придонес кон заедничкиот цртеж и да се забавуваат. На крајот двојката/групата смислува и име на цртежот и го презентира пред другите.

Импулс

Цел: градење групна кохезија

Опис:

Сите застануваат во круг и се фаќаат за дланките. Се определува еден кој ја почнува активноста. Тој ја стегнува дланката на оној што е десно од него, а тој, пак, веднаш штом ќе го почувствува „импулсот“, го пренесува, т.е. ја стегнува дланката на оној од неговата десна страна. На тој начин „импулсот“ се пренесува преку сите до оној од кого започнала активноста. Реализаторите може да го мерат времето за кое се пренесол „импулсот“ од почеток до крај, а потоа да се изигра активноста уште еднаш или два пати во обид да се подобри резултатот од првиот круг. Учениците може да пробаат да го пренесуваат „импулсот“ и со затворени очи. Во наредни кругови може да се игра и со пренесување на два „импулси“: неколку секунди откако почнал првиот „импулс“, оној кој ја започнал активноста пушта нов „импулс“ во истата насока или во спротивната, а тој може да е ист или различен од првиот, како на пример: вртење на главата кон десно или лево, намигнување, прегрнување, ракување или некое друго однапред договорено движење или изговарање некој збор.

Редене во линија

Цел: градење групна кохезија

Материјали: хартија, прибор за пишување и хартиен селотејп (за сите понудени игри)

Опис:

Двете игри се играат со сите ученици одеднаш и без зборување:

1. На подот се лепи селотејп како права линија доволно долга за да може на неа да застанат сите. Се дава знак за забрана за зборување, по што на секого на грбот му се закачува една бројка без да ја види (бројките се однапред напишани на хартија од еден до вкупниот број на ученици). Потоа се дава знак за почеток на активноста каде сите се редат на линијата од најмала до најголема бројка без употреба на говор. Активноста се смета за завршена кога сите ќе застанат на своето место. Доколку реализаторите увидат дека некоја бројка не е застапена на своето место, кажуваат колку бројки не се на вистинското место, но не посочуваат кои се тие и даваат знак кога може да се отпочне со поправање на редоследот додека да се добие вистинскиот. Играта може да се игра и со тоа учениците да се наредат во линија според: месецот и годината на раѓање, должината на стапалата, должината на дланките, должината на косата, висината, бојата на очите итн.
2. Секој ученик добива по една бројка од 1 до 6 на мал лист хартија однапред подготвени од реализаторите (бројките се пишуваат по ред на онолку ливчиња колку што има ученици). Добиените ливчиња учениците ги залепуваат со селотејп на видно место на горниот дел од едното стапало на самиот чевел. Потоа сите слободно шетаат низ просторот и, на даден знак, реализаторите наизменично кажуваат една бројка од 1 до 6 само на еден од застапените наставни јазици во групата, а сите треба најбргу што може да се наредат во една линија, така што бројките да бидат по ред – најпрво да биде таа што е кажана, па сите што следуваат по неа до 6, па потоа повторно од 1 до 6 итн., додека да се наредат сите ученици (на пример: ако се каже бројот 4, учениците треба да се наредат: 4-5-6-1-2-3-4-5-6-1-2-3-4-5-6-1-2-3...). Играта може да се повторува неколку пати, а реализаторите секој пат да го мерат времето за кое учениците ќе се наредат, во обид да ги стимулираат секој нареден пат да бидат побрзи и поуспешни.

Движења по телото

Цел: градење групна кохезија

Опис:

Двете понудени игри се играат во круг, со учениците застанати еден зад друг и може да се реализираат засебно на одделни средби, или (една по друга) на иста средба:

1. Секој ги испружува рацете и ги става на рамената на тој пред него. Следи масирање на еден необичен начин следејќи ги инструкциите на реализаторите: „Полека почнува да паѓа дожд (секој полека удира со прстите по рамената на тој пред него – како да свири на клавир). Потоа дождот се засилува (истите удари, но посилено); сè повеќе и повеќе врне (ударите се уште посилни и побрзи); почнува да дува ветер (раширување на дланките и со благи движења се поминува по грбот и рамената на тој што стои пред секого); од реката почнуваат да надоаѓаат бранови (малку посилено масирање); почнуваат да паѓаат громови (поставување на дланките нормално на рамената на тој што стои пред секого и со долниот дел удирање по неговите рамена); сега дождот почнува да се стишува, сè помалку и помалку паѓа и многу полека престанува (намалување на интензитетот на удирањето и завршување со истите движења со кои се започна). Сега веќе не врне, туку почнува да грее сонце (нежно галење со прстите по рацете на тој што стои пред секого).“
2. Еден во кругот започнува на тој начин што прави одредено движење по грбот на тој што стои сега пред него, а тој го пренесува понатаму на тој пред него. По кратко време, првиот прави ново движење кое на ист начин се пренесува понатаму. Секој продолжува со правење на дадено движење додека да добие ново на сопствениот грб.

Градење доверба

Цел: градење групна кохезија

Опис:

Понудените игри се изведуваат само во групи во кои е веќе изградена висока меѓусебна доверба:

1. **ЛУЛАШКА:** Сите се делат во групи по околу осум, а во секоја група седум ги испреплетуваат рацете така што прават лулашка, а осмиот легнува на нивните раце, па нежно го движат напред-назад. Важно е со рацете да се потпрат вратот, рамената, половината и колената на оној што го лулаат. Секој по ред пробува да биде лулан.
2. **ВРБА:** Сите се делат во групи од три члена. Во секоја од нив, двајца застануваат еден спроти друг и ги испружуваат рацете пред себе. Третиот застанува меѓу нив со лицето завртен кон едниот од нив. Двајцата коишто се од надворешните страни, ги потпираат своите дланки на третиот и со благи движења го нишаат час кон едниот, час кон другиот. Оној којшто е во средината стои цврсто, со исправени (вкочанети) нозе и вкрстени раце на градите, и слободно паѓа препуштајќи се на оние коишто го нишаат, а кои максимално се грижат за неговата сигурност. Активноста може да се спроведе и така што сите од групата (ако е поголема, може да се подели на две групи, па да работат истовремено) застануваат многу блиску еден до друг во круг, а еден застанува во средината според гореопишаното додека останатите го подаваат од едни на други.

ЗАВРШНИ ИГРИ

Цел на сите завршни игри: одржување групна кохезија

Пораки на грб

Материјали: хартија, прибор за пишување и хартиен селотејп

Опис:

Сите добиваат по еден лист хартија кој се закачува на грб со селотејп. Потоа со слободно движење низ просторијата, сите пишуваат по една позитивна и убава порака на листот на секого која се однесува на негови забележани квалитети. Кога ќе бидат готови, секој ги чита за себе пораките што му ги напишале другите. Потоа секој издвојува по една порака што најмногу му се допаѓа и ја чита пред сите.

Пораки до групата

Материјали: хартија и прибор за пишување (за 1. и 2. понудена игра) + кутија (за 1. понудена игра) + столче (за 3. понудена игра)

Опис:

Игрите се изведуваат со индивидуално пишување на секого, но потоа со групно споделување на напишаното:

1. Секој ученик добива по еден мал лист хартија на кој треба да напише некаква убава порака до целата група ученици. Тоа треба да го направи анонимно. Откако ќе ја напише пораката, го става листот во кутија. Реализаторите потоа ги читаат пораките на глас пред целата група. Се завршува со аплауз.
2. Се креира опуштена атмосфера и се повикуваат учениците спонтано, како ќе им доаѓа, да напишат со неколку збора или реченици, на неколку листа голема хартија распоредени во просторијата, нешто што им било убаво од дружењето или работата во оваа група. На крај, можат да се фотографираат учениците и/или пораките. Се препорачува на крај да се прочитаат и да се даде еден голем аплауз.
3. Целата група стои на еден крај од просторијата, а на спротивниот крај е поставено едно столче. Сите ученици, треба барем по еднаш да седнат на столчето и со една-две реченици да ѝ порачаат нешто на целата група. Тоа треба да биде некаква афирмативна порака, желба или потсетување на некое заедничко доживување од кое може да се извлече позитивна порака.

Низи на убави пораки

Опис:

Сите се делат во двојки. Членовите на секоја двојка се завртуваат еден кон друг, а двојките застануваат блиску една до друга формирајќи две низи. Потоа еден по еден од почетокот на низите поминуваат низ нивната средина при што останатите кои се застанати во низите им упатуваат убави вербални или невербални пораки. Оние што минале низ низите застануваат на нивниот крај овозможувајќи им го истото и на другите.

Нешто убаво за тебе

Опис:

Сите се делат во две групи од кои се формираат два круга – внатрешен и надворешен, така што се свртуваат со лице кон оние од другиот круг формирајќи двојки: еден член од внатрешниот и еден од надворешниот круг. Потоа секој на својот партнер му кажува што мисли за него, а тоа мора да биде нешто убаво и позитивно. Откако двајцата во двојката ќе си разменат убави мислења еден за друг, оние од надворешниот круг се поместуваат за еден чекор на лево, додека оние од внатрешниот круг остануваат на своите места. Така се добиваат нови двојки кои повторно си кажуваат позитивни мислења што ги имаат еден за друг. Потоа повторно оние од надворешниот круг се поместуваат за еден чекор на лево и постапката се повторува на ист начин. Истата активност може да се реализира и поинаку ако, наместо зборување, оние кои стануваат партнери во даден момент си подарат насмевка еден на друг додека едниот круг полека се движи.

Мрежа

Материјали: едно клопче волница и ножички

Опис:

Сите стојат во круг. Започнува еден кој држи клопче волница и најпрво намотува на едниот показалец два пати од крајот на волницата, кажува едно нешто што најмногу му се допаднало во текот на сите средби на групата и клопчето внимателно го додава на некој друг во кругот откако претходно јасно ќе го изговори неговото име. Другиот го фаќа клопчето, намотува два пати од волницата на показалецот и додава што нему најмногу му се допаднало. На ист начин клопчето се додава од еден до друг додека да се вклучат сите во кругот и да се формира мрежа од волницата. Потоа активността може овде да прекине со тоа што со ножички секој ја пресекува волницата на околу 40 сантиметри од својот показалец и од остатокот сплетува нешто (плетенка, алка, панделка...) што ќе го чува за спомен од заедничките средби. На ист начин активността може да се спроведе и со замена на текстот што се кажува со друг, како на пример секој кога ќе му дојде редот да му посака нешто убаво (да му се случи, да има, да направи...) на тој на кого му го додава клопчето; исто така може и, наместо да се сече волницата, еден круг да се кажува првиот текст на погоре опишаниот начин, а кога клопчето ќе стигне до последниот ученик, на ист начин, но по обратен редослед тоа да се враќа до првиот (секој го одмотува делот намотан на прстот и го замотува во клопчето пред да го додаде на друг) при што се кажува вториот текст .
(напомена: Еден од реализаторите не учествува во активността, туку стои на страна, па доколку се случи клопчето да падне, него го крева само тој за да не се заплетка мрежата. За цело времетраење учениците ја држат мрежата оптегната, а клопчето го додаваат само над неа).

Синџир

Опис:

Сите стојат во круг и ги ставаат рацете на половина (како буквата: „Ф“). Потоа секој својата лева рака ја протнува низ „кругот“ од десната рака на оној лево од себе и пак ја става на половина. Така сите формираат „синџир“ и од нив се бара да го рашират што е можно повеќе без да ги отпуштат рацете. За дополнително да обезбедат цврстина на „синџирот“, може да си ги фатат своите дланки една со друга на стомакот. На даден знак, сите прават еден џиновски чекор, најголем што може, кон центарот на кругот. Кога сите се готови, повторно се дава знак и групата прави уште еден џиновски чекор. Ова се повторува уште еднаш, внимавајќи никој да не падне.

Зелка

Опис:

Најпрво само двајца-тројца ученици се прегрнуваат во круг и така ја формираат првата лушпа на „зелката“. Потоа со ред се прегрнуваат сè поголем број ученици кои ја формираат втората, третата итн. лушпа на „зелката“ застанувајќи како надворешни кругови на веќе формираните. Активноста завршува кога сите ќе бидат дел од „зелката“, по што кратко се молчи за секој да се почувствува себеси и другите.

Јас на ТВ

Материјали: хартија и прибор за пишување

Опис:

Сите се делат во мали групи. Секоја група смислува реклама за секој еден нејзин член која мора да се однесува на неговите позитивни карактерни особини/доблести/таленти (може посебни реклами или една во која сите ќе бидат рекламирани).

Јазол

Опис:

Сите застануваат во круг со испружени раце кон напред. Потоа ги затвораат очите и полека тргнуваат кон центарот на кругот, каде напипуваат две слободни дланки кои ќе треба да ги фатат. Ниту една рака не треба да остане слободна, ниту, пак, две раце да се фатат за една. Кога сите раце ќе се пронајдат и ќе се фатат, сите ги отвораат очите и полека тргнуваат да се отплеткуваат, но без притоа да ги отпуштат рацете. На крајот може да се добие еден круг, осмица или два круга. Некои можат да останат со грб завртени кон центарот, но сепак на крајот сите треба да се расплеткаат.

Пријатно

Материјали: табла и креда

Опис:

Сите се делат во две групи кои застануваат на две различни страни во просторијата. Реализаторите кажуваат и запишуваат на табла како се кажува: „**Пријатно**“ на сите наставни јазици застапени во групата, па по секој поздрав сите одеднаш го повторуваат. Потоа, по еден од двете групи се среќаваат некаде на средината, си пружаат рака и, на различен наставен јазик од својот, секој го поздравува другиот со: „Пријатно“, па продолжуваат кон другата група каде застануваат додека да се изредат сите на истиот начин.